Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Arie van Eck	**Datum**	13 januari 2026
E-mail	arie.van.eck@utrecht.nl	**Kenmerk**	34022548
Type brief	Actualiteit	**Onderwerp**	Contractafspraken aanvullende jeugdhulp in programma Kansrijk opgroeien voor 2026
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Jeugd en Jeugdzorg

Geachte leden van de raad,

De druk op de jeugdhulp en op de bijbehorende financiën is groot en neemt nog steeds verder toe. Het afbuigen van de vraag naar aanvullende jeugdhulp en het versterken van de pedagogische basis van kinderen en gezinnen heeft de hoogste prioriteit. Daar hebben we de afgelopen jaren met de hervormingen sociaal domein invulling aan gegeven en we werken er nog steeds hard aan, samen met de partners in de stad. Tegelijkertijd zien we – net als in de rest van Nederland – dat in verschillende (hoog)specialistische, zeer kostbare vormen van jeugdhulp sprake is van een stijging in het aantal kinderen dat gebruik maakt van deze voorzieningen. Dat is niet alleen zorgelijk vanuit onze verdere hervormingsambities richting de toekomst, maar heeft ook financiële impact in het hier en nu.

Deze ‘volumegroei’ deed zich in Utrecht in 2025 met name voor binnen de dagbehandeling en verblijfszorg. Dit heeft geleid tot een onverantwoorde druk op het budgettaire kader in de begrotingen van de partners voor aanvullende jeugdhulp voor 2026. Het college heeft daarom besloten de contractafspraken voor aanvullende jeugdhulp voor 2026 te verruimen. Het is mogelijk dat deze verruiming niet kan worden opgevangen binnen het programma Kansrijk Opgroeien, waardoor er een overschrijding van maximaal 4 miljoen euro kan optreden. Met deze brief informeren we u over deze ontwikkeling.

Door het verruimen van de contractafspraken voor 2026 is voorkomen dat er dit jaar zowel in dagbehandeling als bij verblijfszorg geen kinderen en jongeren meer zouden kunnen instromen. Ook had ten minste één zorgpartner dan moeten aansturen op een afbouw van de ambulante zorgcapaciteit in aanvullende jeugdhulp (met 10-15%), omdat het bedrijfsrisico bij het uitblijven van een toereikend financieel kader te groot werd. De negatieve impact van deze interventies voor kinderen en gezinnen in de stad zou groot zijn, op korte én lange termijn. Het gaat hier om kwetsbare kinderen en jongeren met intensieve zorgvragen, die bij uitblijven van passende behandeling en begeleiding alleen maar verergeren – met alle persoonlijke en maatschappelijke gevolgen van dien. Het actief begrenzen van de toegang tot jeugdhulp is bovendien in strijd met de jeugdhulpplicht die de gemeente op grond van de Jeugdwet heeft.

Toelichting op volumegroei dagbehandeling
In 2025 zijn ongeveer 30 kinderen ingestroomd in dagbehandeling. De kosten per kind zijn ongeveer €60.000 per jaar en daarmee betekent deze instroom ook een aanzienlijke stijging van de kosten.

De instroom concentreert zich in de wijk Overvecht en is het gevolg van de extra inzet die zorgpartners daar plegen in het kader van Ongelijk investeren in gelijke kansen. We krijgen daar steeds beter zicht op de zorg die nodig is en partners proberen hun aanbod daar ook op aan te passen. Door de beperkte beschikbaarheid van dagbehandelingsplekken wacht een aantal kinderen al (veel) langer dan goed voor hen is. Zodra er dagbehandelingsplekken beschikbaar komen kiezen we ervoor deze ook in te vullen en de zorg aan kinderen niet nog langer uit te stellen. Dat doen we op grond van de jeugdhulpplicht die we als gemeente hebben. Met de instroom hebben we de bestaande wachtlijst weer iets kunnen laten slinken, van 140 naar 120 kinderen die nu nog op de wachtlijst staan.

Toelichting op volumegroei verblijfszorg
In 2025 zijn ongeveer 10 kinderen meer ingestroomd in jeugdhulp met verblijf dan vooraf begroot. Een verklaring hiervoor is de (landelijke) af- en ombouw van gesloten jeugdzorg. Die leidt in de stad tot meer instroom van jongeren die verblijfszorg nodig hebben, waaraan vaak een rechterlijke machtiging ten grondslag ligt. De gemeente dient deze zorg vervolgens te leveren. De kosten van verblijfszorg kunnen oplopen tot meer dan €100.000 per kind/jongere per jaar. Een relatief kleine volumestijging heeft dus ook hier een aanzienlijke kostenstijging tot gevolg.

Overige toelichting op volumegroei en kosteneffect
Het is niet met zekerheid te zeggen in welke mate de volumegroei op deze zorgvormen in 2026 doorzet. Wat wel met zekerheid te zeggen is, is dat de verhoogde instroom in 2025 een aanzienlijk kosteneffect in 2026 veroorzaakt. Het gaat namelijk om jeugdigen die nu al in zorg zitten en dat in 2026 blijven. De gemiddelde uitstroom in de brede jeugdhulp weegt hier naar alle waarschijnlijkheid in financieel opzicht niet tegenop. We zien een voorzichtige verbetering in de uitstroom uit jeugdhulp in brede zin, maar de kosten van de verhoogde instroom in dagbehandeling en verblijfszorg doen het financiële effect daarvan snel teniet.

Het risico op volumegroei is eerder gemeld in de Voorjaarsnota 2025, de tweede Bestuursrapportage 2025 en in de recent vastgestelde Programmabegroting 2026, en doet zich nu daadwerkelijk voor. In het genomen besluit is nog geen rekening gehouden met het risico op verdere volumegroei. Het genoemde risico blijft dus bestaan.

Vervolg
Een stijging van de vraag naar jeugdhulp zoals hierboven geschetst is niet op te vangen met verder versoberen of effectiever organiseren. De begrotingen van onze partners kenmerken zich door hoge ambitie en scherpte in een tijd van schaarste. De partners voelen zich met ons verantwoordelijk voor het realiseren van hun taken binnen het beschikbare financiële kader zoals vastgesteld in de programmabegroting 2026. De inspanningsverplichting daartoe blijft dus onverminderd van kracht.

We monitoren de ontwikkelingen in de beschikbaarheid en het bereik van aanvullende jeugdhulp nauwlettend en zullen uw raad daar ook over blijven informeren. Een update over de budgetuitputting in de aanvullende jeugdhulp nemen we op in de eerste Bestuursrapportage van 2026.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,